

L'ensenyament de la llengua

PERE GRAU

Ara que la societat catalana va plena d'idees i de projectes de com volem que sigui el nou Estat català que tants desitgem, crec que no es pot deixar de banda un tema primordial per a la personalitat nacional de la nostra terra: l'ensenyament del català als infants. No vull pas posar-me a criticar el sistema actual. Als meus vuitanta-cinc anys i fora del país des de fa més de mig segle, seria absurd que ho fes, més que més que les referències que en tinc són més que bones. Allò que voldria subratllar aquí és que la dèria de fer-ho tot millor quan vingui el «moment zero» no ens faci posar en perill aquelles coses que ja funcionen bé. I aquest perill tant pot venir de noves «modes» pedagògiques com de l'enlluernament de voler imitar mètodes d'aquest nord europeu tan prestigiós, que no sempre compleixen allò que prometen.

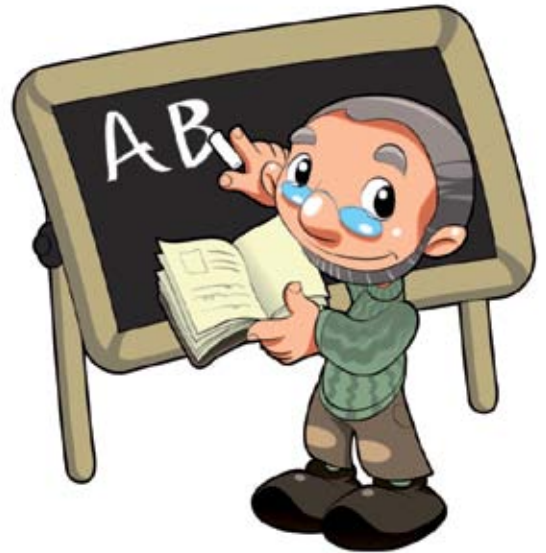
Ara mateix a Alemanya (aquest país on des de lluny tot sembla tan perfecte) els pedagogs més *progres* han aconseguit d'engegar en alguns dels estats alemanys un parell d'experiments que prego a tots els déus de l'Olimp que li siguin estalviats a Catalunya. El primer i més greu és voler estalviar als nens (pobrissons) un esforç massa gran en els tres primers anys d'escola, i per a aconseguir-ho no se'ls ha ocorregut altra cosa que, en aquests primers anys, es prescindixi de cotilles ortogràfiques i que les criatures escriguin les paraules basant-se en el seu so. Llavors, quan ja s'han acostumat a escriure, i a partir del quart any d'escola (i quan ja han agafat els mals costums que tant costen de perdre) a poc a poc fer-los entrar en els misteris de l'ortografia i de la llengua normativa. Jo, que no em crec més llest ni més ruc que moltíssima altra gent, trobo que qualsevol amb dos dits de front hauria de comprendre com és d'imbècil aquest sistema.

Els resultats han estat investigats per un estudi del Ministeri d'Educa-

ció de l'estat de Mecklenburg, un dels pocs «privilegiats» a qui ha caigut aquesta rifa (els altres són Berlín, Bremen i Brandenburg), en unes proves fetes amb una participació de 10.000 alumnes. Les xifres no són gens afalagadores per als «reformadors». Dels alumnes de tercer any, un 37,4 % no arriba als mínims exigits pels plans educatius. Un 25,9 % arriba als mínims, però no a la mitjana exigida. Això vol dir que més de la meitat no està en condicions de passar a les classes de quart any. Una tercera part dels alumnes no estan ni en condicions de llegir un text d'una manera relativament fluida ni de copsar-ne el sentit. Això ve també del fet que en els plans educatius per a les escoles bàsiques en aquests estats l'ortografia i les normes gramaticals més corrents hi tenen un paper molt secundari. A Mecklenburg, cada mestre pot decidir quin mètode usa per a ensenyar a escriure els seus alumnes. De dictats ja no se'n fan (són massa antiquats?).

La tendència a mirar-se les criatures com a delicades flors de «mira'm i no em toquis», per no caure en mètodes rígids i brutals d'altres èpoques, ha fet caure els educadors en la trampa de no exigir gairebé cap esforç dels seus alumnes. Els resultats són que fins i tot molts que acaben el batxillerat no estan en condicions de fer un estudi universitari, i que moltes empreses que agafarien a mans besades nou jovent com a aprenents de l'ofici corresponent no els poden contractar perquè no saben ni llegir correctament.

I ara imaginem que a Catalunya s'introduïssin aquests galdosos models. A casa nostra, la llengua és un element essencial de la nostra identitat nacional i històrica. Perdre gradualment la capacitat de llegir la nostra literatura i la nostra història faria caure en el ridí-

cul tots els esforços d'aquells que s'han sacrificat per «salvar-nos els mots». Negligir la capacitat mental de les noves generacions per a comprendre i aplicar allò que llegeixen seria malbaratar l'atòt econòmic més gran que tenim: la capacitat de treball de la nostra gent en els sectors més avançats de l'economia mundial.

L'altre punt no és tan greu, però per a mi és tan incompreensible com el primer. Aquí el país pioner ha estat Finlàndia, però a Alemanya ja troba imitadors. Es tracta d'ensenyar a les criatures des del primer moment a escriure només amb ordinador i a prescindir completament de l'escriptura manual, i en el «millor» dels casos, si s'escriu manualment fer-ho només amb majúscules i prescindir de l'escriptura cursiva. És allò de la dita de la nostra terra que l'escriure ens fa perdre el llegir.

Amics lectors de LLENGUA NACIONAL: qualsevol intent d'introduir aquestes «modernitats» a casa nostra haurà de trobar la resistència massiva i pública de tots els qui estimem la nostra llengua. O, per dir-ho emprant el mètode d'aquests «educadors», si ans bolan duná gat par llebra als em danviá a frachir asparecs! Kè san cragut? ♦